

ad ea son sagaynem slm shuay
uo ui ne orat s smun yagaynem
ne or sagaynem equoq up uai
oua o sagaynem s yem ay uoy
ay ay ad moit sidoo vidt abmb
am amp ayay in adt iungra uue
mado sagaynem son no sup m
vidt sagaynem ay sagaynem ay smu
ay ay ad or up or sagaynem
ay ay ad ay ay ay ay ay ay ay
ay ay ay ay ay ay ay ay ay ay
ay ay ay ay ay ay ay ay ay ay
ay ay ay ay ay ay ay ay ay ay

102

17/16

9.9.18

14

Be

Theol. D. VII. 331.

13 O R A T I O
DE D.
SIMONE PAVLI,
SVPERINTENDENTE EC-
clesiæ & Professore academiae Rosto-
chiensis celeberrimo.

Habita à
LVCA BACMEISTERO
Theologiæ D.

*CVM ILLVSTRISSI-
mus Princeps VVilhelmus in Li-
nonia Curlandia & Semigallia
Dux, prorogato sibi Academiae Re-
ctoratu, vices suas illi in publico
& solenni actu commendaret,
die 18. Octob. Anno
Christi 1591.*

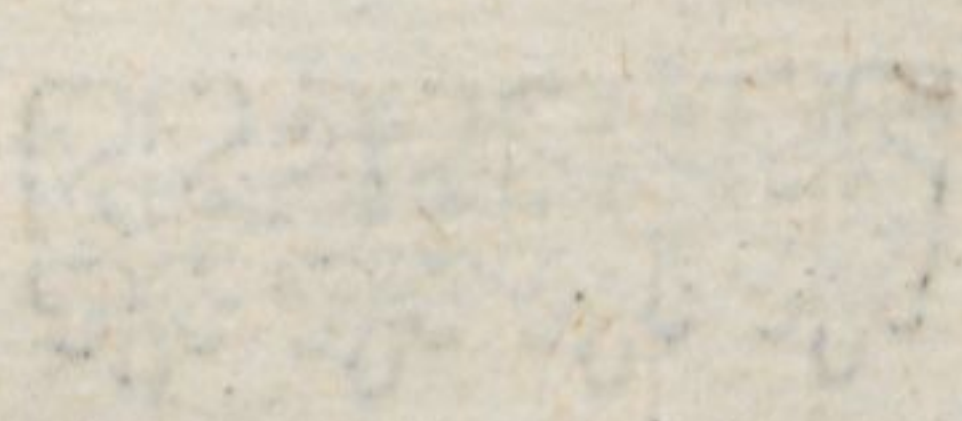

ROSTOCHII
Typis Myliandrinis.
ANNO cl^o l^o. xcll.

ORATIO
IN
FESTIVITATE
S. MARTINI
EPISCOPUS

IN
FESTIVITATE
S. MARTINI

IN
FESTIVITATE
S. MARTINI
EPISCOPUS
IN
FESTIVITATE
S. MARTINI
EPISCOPUS

IN
FESTIVITATE
S. MARTINI
EPISCOPUS

ORATIO
DE D. SIMONE PAVLI

Ucet sapientia, bonitas & omnipotentia Dei in vniuerso & pulcher in hoc mundi theatro, in quo cernitur admirandus ordo, figura & positus omnium mundi corporum, certissimę leges motuum celestium, vices temporum anni, dierum & noctium; ad vtilitatem hominum, animalium & rerum nascentium accommodata, terrę situs, stabilitas & fecunditas, Plantarum, arborum, herbarum, florum varietas, elegantia & diuersę vires, Specierum in animalibus miranda perpetuitas, propagatio, & generationis modus, fontium & fluiuiorum perennitas, plurimaq; alia in singulis creaturis, quę certo numero, mensura & pondere disposuit sapientissimus ille architectus, iuxta dictum libri Sapientię. S. pi. II.

Denique homo ipse *μικροκόσμος* à veteribus appellatus, & Dominus terrestrium creaturarum à Deo constitutus, illustre testimonium de conditore suo perhibet, non solum in corporis sui omnium; eius partium admiranda fabrica, vnde Plato formam humani corporis *θεωειδὴν* dixit, sed multo magis in mente, cui insitum est lumen rationis,

notitiæ numerorum, principia & semina
variarum artium, lex naturæ monstrans
Deum, discernens honesta & turpia, guber-
nans & reprimens affectus, ne ruant contra
rectam rationem, excitans & regens iudiciū
conscientiæ in rectè & secus factis: adeoque
totius politici ordinis, legibus, iudicijs, ma-
gistratibus, pœnis delinquentium, muris;
inter homines officijs consociari; salutarem
statum & conseruationem secundum Deum
adiuuans. Quæ omnia cum aspiciamus &
consideramus, fateri cogimur, non casu exti-
tisse hunc mundum, sed esse Deum, mentem
æternam, sapientem & omnipotentem, ar-
chitectatricem & hominum, & huius pul-
cherrimi domicilij nostri, & hanc semper
adesse suo operi, & inspectricem ac iudicem
esse nostrorum factorum.

Sed multo maius & sublimius testimoniū
est mirandæ sapientiæ, bonitatis & potentia
Dei, patefactio cœlestis doctrinæ, collectio,
gubernatio & defensio Ecclesiæ omnibus
temporibus in genere humano, conseruatio
publici ministerij, eiusque efficacia, ad mul-
torum hominum conuersionem & salutem,
omniumque piorum cœuum in Ecclesia &
scholis, inter tantas mundi confusiones, &
imperatorum motus & ruinas protectio. Hoc
inenarrabile Dei beneficium & opus, omni
admi.

admiratione & laude dignissimum, nos precipue, qui veræ Ecclesiæ ciues sumus, & in scholastico cœtu doctrinæ diuinitus reuelatæ, bonarumque artium studia colimus, ardentis mentibus & gratis vocibus prædicare decet. Idque in his maxime publicis & solennibus congressibus fieri oportet, ad quos totum in Academia nostra docentium & discipulorum cœtum conuenire, cum prætorium edictum Rectoris, tum Academiæ leges iubent: Non vt inania quædam spectacula aut ludi agyrtarum exhibeantur, nec vt anilium fabularum narrationes, aut vacui sine mente soni, & prophane *κείνοφωρία* recitentur, sed vt precatio & gratiarum actio communibus omnium animis & linguis fiat, necessaria, vtiles, ac salutare doctrinæ & commonefactiones à senioribus proponantur, magistratum suum quisque agnoscat, & propter Deum veneretur: Ipsa denique iuuentus, in tam frequenti & ornatissimo cœtu, ad amorem optimarum artium & virtutis, & ad studium tuendi atque ornandi eximium ordinis nostri decus & dignitatem, sese exsuscitet.

Tibi igitur æterne & viue DEVS, pater Domini nostri IESV CHRISTI, toto pectore gratias agimus, cum pro omnibus cæteris beneficijs, tum verò pro hoc summo bono, quod filium nobis misisti, & te nobis tradita

A 3 certa

certa legis & Euangalij doctrina perfecisti,
& per huius doctrine vocem ac ministerium
Ecclesiam n'ibi inter nos colligis, eique pios
in scholis cœtus adiungis. Et quod hanc A-
cademiam inter varias difficultates iam an-
nis continuis 172. benignè seruasti, ac sedem
& domicilium bonarum artium & honestæ
disciplinæ esse voluisti: Das etiam idoneos
& salutare in Ecclesia & Academia Docto-
res, mediocrem tranquillitatem, hospitium
in vrbe hac commodum, & reliqua vitæ ne-
cessaria. Teq; supplicibus votis precamur,
vt lucem doctrinæ tuæ in hac Ecclesia &
Academia deinceps clementer serues, & nos
Spiritu tuo sancto doceas & gubernes, vt re-
rectè agnoscamus, diligamus pacem & ve-
ritatem, officia vocationis nostræ suo cuiq;
loco fideliter obeamus, teque in hac vita &
in omni æternitate pijs laudibus celebremus.
Cumque promiserit filius tuus Domi-
nus noster IESVS CHRISTVS, se etiam
in duorum aut trium medio esse velle, cui
congregati sunt in nomine ipsius, eundem
quoque veris gemitibus oramus, vt hunc
docentium & discantium cœtum vmbra
manus suæ protegat, habitet in medio no-
stri, reprimat Diabolos eorumque furores,
auerrat scandala & dissipationes, & tran-
quilla halcyonia studijs nostris tribuat. No-
stra

stra quidem peccata merentur similes pœ-
nas & calamitates, quales videmus iam in
florentissimis Galliaë & Belgici regionibus.
Sed tu Domine fac propter nomen tuum, ne
respondeant nobis iniquitates nostræ. Ex-
pectatio Israël, saluator noster in tempore
tribulationis. Quare tanquam colonus fu-
turus es in terra, & quasi vagabundus viator
à nobis discessurus es? Ne derelinquas nos,
maneto in domicilio hoc tuo, quod vocem
doctrinæ tuæ & expe-rit & discit. Tali enim
precationis forma rectè cū Ieremia vtimur.

Hac communi gratiarum actione & inuo-
catione præmissa, vt DEO gloria dicatur, &
animi singulorum ad pietatem excitentur,
nunc pro vsitato in his actibus more, sub-
iungam orationem conuenientem huic tem-
pori & loco, & illustrantem illud, de quo in
exordio dixi, immensum Dei beneficium
collectionis Ecclesiæ, & conseruationis mi-
nisterij. Vritur enim DEVS in docendis &
conuertendis hominibus, ad veram sui agni-
tionem & æternam salutem, ministerio fide-
lium doctorū, quos ipse eligit, vocat & mit-
tit, ac donis Spiritus Sancti necessarijs ad tan-
tum ministerium instruit, & hos in scholis
primum vult præparari & erudiri, & velut
surculos, ex quibus dulces ac salutare frus-
tus horti cœlestis sperantur, diligenter ex-
coli.

A → Vt

Vt igitur superiori Reſtoratu meo, Lucæ
LOſſij, fideliffimi & feliciffimi doctoris &
gubernatoris ſtudiorum iuuentutis, in ſcho-
la Luneburgenſi, præceptoris olim mei per-
petua gratitudinis memoria colendi, hiſto-
riam recitavi: ita iam, dum vices ſuas Ma-
gnificus Academiae Reſtor, & Illuſtriſſimus
Curlandiæ & Semigalliæ Princeps, clemen-
ter mihi demandauit, præſtantiffimi huius
Eccleſiæ & Academiae Doctoris SIMONIS
PAVLI beatæ memoriæ, qui eundem Loſſiũ
præceptorem in adoleſcentia ſua habuit, vi-
tæ curſum, ſtudia, labores, merita, ac totum
miniſterij eius πολιτεύματα, hiſtorica narra-
tione complectar. Pertinet enim ad officium
gratitudinis DEO debite, vt tanti viri tamq̃;
præclare donis ſibi à Deo collatis, de Eccle-
ſiæ & Academia noſtra meriti, atq; ante tri-
meſtre primum nobis voluntate Dei erepti,
magna cum iactura & deſiderio noſtro, non
recentem modò, ſed etiam perpetuam &
gratam memoriam conſeruemus. Laudat
Siracides viros glorioſos, & donis ac meri-
tis excellentes, qui præcipua Eccleſiæ lu-
mina ante ipſum fuerant, & horum ſapien-
tiam vult narrare populos, & laudẽ annun-
ciare vniuerſam Eccleſiam. Cur non laude-
mus nos quoque viros magnos, qui vtilia
organa actionum Dei in Eccleſiæ & Scholis
fuerunt?

fuerunt? Inter quos merito recensemus piè
defunctum Superintendentem & collegam
nostrum D. Simonem. Hos enim cum lau-
damus, laus ea tota Dei est, ut quidam in car-
mine suo piè scripsit. De hoc itaque argu-
mento mihi pro tenuitate mea dicenti, ut Il-
lustrissimus Princeps, Reuerendi & Clarissi-
mi Domini Professores, amplissimi Domini
Consules, cæteri que Doctores, Licentiatii &
Magistri, nobilissimi que & studiosissimi au-
ditores clementer & beneuolè auscultent,
demissè, reuerenter & amanter oro.

Patriam habuit D. Simon Pauli, Sueri-
num, celebre huius ditionis oppidum, & pro-
pter amænissimum loci situm, & præcipuè
propter sedem aulae Illustrissimorum Prin-
cipum Megapolensium: quod ipse ea, qua
decurrit ciuem, pietate & gratitudine, eru-
dita elegantique oratione, cum iuuenis in
hac Academia bonis litteris operam daret,
celebrauit,

Parentes fuerunt Iohannes Pauli & Anna
Losen, homines pijs & honesti, & ex pri-
marijs in ea ciuitate familijs nati. Ac pater in
Senatorium ordinem postea lectus, ad Con-
sularem quoque dignitatem peruenit, cui
muneri, sicut & alijs in hac prouincia pub-
licis officijs, summa cum laude grauitatis,
prudentiæ & industriæ præfuit. Fratrem

A S etiam

eriam is habuit Michaëlem, cui propter
prudentiam & fidem singularem, Præpositi
munus in monasterio Deberinensi, Illu-
strissimorum principum gratia consecu-
tus est. Esi autem patria celebrior, & fa-
milia virtute & dignitate antecellens, non
exiguam commendationem addit natis, &
verissimum esse experientia testatur, quod
Horatius cecinit: Fortes creantur fortibus
& bonis, Est in iuencis, est in equis Patrum
virtus, nec inbellem feroces Progenerant
aquilæ columbam: tamen præcipua & ve-
ra laus est, iuxta Basiliū, ciuem esse lau-
datissimæ patriæ, quæ omnibus pijs com-
munis est, videlicet Ecclesiæ, ciuitatis Dei,
supernæ Hierusalem, cuius opifex & con-
ditor est Deus. Ea enim, teste Paulo, ma-
ter est omnium nostrum, qui sumus filij
DEI, genij per Euangelium, & in Chri-
sto adoptati in hæreditatem vitæ æternæ.
Huius ergo patriæ, Ecclesiæ nimirum,
non ciuem solum, sed Doctorem quoque &
gubernatorem præcipuum & fidelem in pri-
mis fuisse D. Simonem, & genus suum inter
filios Dei, quorum nomina scripta sunt in
libro vitæ, recensere potuisse, omnem terre-
næ patriæ & familiæ gloriam superat.

Natalis eius, quantum ex ipso cognos-
cere potui, incidit in annum à nato Christo

1534. &

1534. & diem Apostoli Simoni & Iudæ
facram vnde & nomen ipsi Simonis inditum
fuit à paren.ibus. Et quia nunc decennio
tantum a genethliaco eius absumus; gratior
nobis commemoratio erit, vt diem, quæ
tantum virum in hanc lucem, ad Ecclesiæ
& scholæ nostræ vilitatem primum pro-
duxit, eiusdem piæ memoriæ gratis menti-
bus consecremus.

Annus iste, quem diximus, tricesimus
quartus, multis rebus in orbe Christiano &
Germania præcipuè gestis, valdè insignis
fuit. Nam Euangelij doctrina in his vrbibus
maritimis sincerius & absque impedi men-
tis, abrogatis vbique veteribus supersti-
tionibus, propagata est, vt in ditionem quo-
que Brunsvicensem, à Philippo principe in
Grubenhagen pio & laudato, cuius fi-
lius Ernestus postea in prælio ad Mulber-
gam, vna cum Iohanne Friderico Saxo-
niæ Electore captus fuit à Cæsare Carolo,
introducitur. Philippus Hafsia Lant-
gravius, Ulricum Ducem VVirteburgi-
cum, à rege Ferdinando & Sueuico fœdère
ante 15. annos eiectum, armis in patriam
ducatum restituit. Anabaptistarum secta
in vrbe Monasteriensi inualuit, vnde tra-
gœdia illa tristissima diuturnæ obsidio-
nis & captæ tandem vrbis, anno sequente,
die

die Iohannis Baptistæ secuta est. In Anglia, ob laram à Pontifice Romano Clemente VII. sententiam, in Henricum VIII. Anglia regem, propter diuortium cum Catharina Hispanica prima [coniuge factum, omnis Pontifici potestas & iurisdictio Ecclesiastica à rege abrogata est. Omitto alia multa, de quibus iam non est dicendi locus; & redeo ad historiam pueritiæ & adolescentiæ D. SIMONIS.

Accuratam fuisse educationem eius in doctrina & correptione Domini, ab ijs parentibus, qui aliquot iam annis degustauerant cœleste donum veritatis Euangelicæ, ac pietate & honestate vitæ alijs prælucebant, res ipsa postea ostendit. Vt enim Timotheus Pauli Apostoli *γνήσιος* discipulus, ab auia sua Loide, & matre Eunice, fidem Christianam à puero didicit: ita hic à sua matre & auia, quatum pietatem & erga se amorem sæpè mirificè nobis prædicabat, veræ religionis semina à teneris annis percepit, quæ in eximios postea fructus cum ætate succreuerunt. Cumque ingenium in ipso alacre & excitatum, ac capax doctrinæ appareret, in scholam patriam à parente deductus, felicissimè prima Grammaticæ elementa, & Catechesin didicit, & paulatim ad altiora pro-

progressus, æquales suos docilitate & profectu longè superauit.

Celebris eo tempore schola Luneburgensis fuit, quam HERMANUS TVLICHIVS, VVIREBERGA, vbi oratoriam artem & Poësin publice docebat, à senatu eius vrbs accitus: primum aperuerat, biennio ante natum D. SIMONEM: ac singulari in institutione iuuentutis cura, industria & felicitate, omnium vicinarum scholarum frequentissimam & celeberrimam effecerat. Moriens autem anno 1540. cum magno omnium bonorum dolore, Lucam LOSIVM, quo velut filio & collega fidelissimo vsus fuerat, reliquit. Hic cum eandem institutionis formam, quam à TULICHIO didicerat, summa cura deinde obseruaret, eam nominis & diligentiae suae famam consecutus est, vt ex varijs Saxoniae & VVestphalię locis, adolescentes ad disciplinam eius confluerent. Ea igitur fama parens Doctoris Simonis motus, filium hunc suum Luneburgum ex patria schola transtulit, & LOSIVS in primis erudiendum tradidit. Factum id est anno ætatis eius decimo sexto.

Hunc præceptorem præ cæteris, quos in adolescentia habuerat, amauit & coluit maximè, ac honorificam sæpenumero mentionem, paternae eius fidei, sollicitudinis, curae
erga

erga discipulos, domesticæ iam disciplinæ,
& in defectu diligentia in exercendis pue-
rorum ingenijs, & Grammaticis præceptio-
nibus imprimis inculcandis, apud amicos fa-
cere solitus fuit, plurima huc gratitudinis te-
stimonia ipsi & filijs eius exhibuit. Vicissim
quoque Lossius non absentem modò dile-
xit & commendavit, ob ingenij præstan-
tiam, & obedientiæ aliarumque virtutum,
quæ iam tum in eo eluxerant, studium, sed
etiam præsentem in hac Academia, cum nos
duabus vicibus inuiseret, & in tanta publi-
corum munerum dignitate & autoritate
constitutum videret, summa humanitate &
reuerentia complexus est, gratulans sibi de
hoc eximio Dei beneficio, quod felices la-
borum suorum successus in eiusmodi disci-
pulis conspiceret.

Ex schola Luneburgensi & privata Lu-
cæ Lossij disciplina, qua per biennium usus,
in artibus dicendi, & in latina & græca lin-
gua egregios progressus fecerat, parens re-
uocatum in patriam, Rostochium misit, vt
sublimiorum artium & totius philosophiæ
studijs ingenium discendi amore mirificè
flagrans excoleret. Ita venit in hanc Aca-
demiã initio mensis Maij, Anno 1552.
ætatis verò 18. Rectore Antonio Freude-
manno I. V. Doctore & professore, viro
grauis

gravi, sapiente, & iusticiæ atque disciplinæ honestæ obseruantissimo, quem & ego in iuuentute mea VVitebergæ noui, & cum alijs quinq; præstantibus viris gradu doctorum in Iurisprudencia insigniri vidi.

Magna tum frequentia studiosorum fuit in hac Academia, multis propter luis pestilentialis metum, quæ VVitebergæ eo anno gressabatur, huc migrantibus. Et aliquanto ante VViteberga huc venerant præter Freudemannum, Iohannes Aurifaber Theologus, David Chytræus, Matheus Roselerus, ad quos Iacobus Bordingus Medicus Hamburga, alijsque aliunde viri eruditione, iudicio, autoritate & dexteritate in docendo celebres accesserunt, qui vna cum Arnolde Burenio, primo quasi instauratore collapsæ propemodum Academiae, cæterisque senioribus, studia omnium facultatum & artium magna diligentia & fide ita rursus accenderunt, vt ab eo vsque tempore hæc Academia florens & celebris officina veræ & incorruptæ doctrinæ cœlestis, optimarumque artium & mediocris disciplinæ manserit.

In talem igitur statum Academiae cum diuina prouidentia incidisset D. Simon non defuit sibi ipsi, sed natiuam ingenij vim & alacri-

alacritatem studijs philosophicis primum magna sedulitate intendit, eruditissimos præceptores assidue audiuit, exercitijs styli, examinum, disputationum, quæ tum certatim ab omnibus colebantur, non interfuit tantum libenter, sed etiam sæpè præfuit. Adiunxit quoq; paulatim sacrarum litterarum cognitionem, atq; Ecclesiæ Dei studia sua, & parentum hortatu, & proprio voluntate diuinitus incitata, consecrauit. Ita cum diligentiam in discendo, obseruantiam erga maiores, continentiam & modestiam in moribus, & ingenij erudita doctrina exculis præstantiam in eo, tam Professores Academię, quàm commilitones animaduertent, magnam de se spem optimæ frugis & excellentis aliquando viri præbuit omnibus.

Rostochio eum parens anno 1555. in Academiam VVitebergensem ablegauit. Nam PHILIPPUM Melanthonem, virum in omni doctrinarum genere incomparabilem, & in vniuersa fere Eurōpa celebratum doctorem, audire & videre cupiebat. Ex huius igitur & aliorum, quos illic præceptores habuit, institutione, tantum breui profecit, vt per omnes philosophiæ partes continuato cursu, publicum eruditionis suæ testimonium à collegio Philosophico obinuerit, sequenti
statim

statim anno 36. mense Martio, cum ipse 22.
ætatis suæ annum ageret.

Eodem anno ego quoque VVitebergam
studiorum causa secundo reuertens, statim,
Deo ita disponente, in amicitiam eius per-
ueni, apud Tilemanum Stellam, virum opti-
mum, & rectitudine animi, veraque virtute,
& imprimis doctrinæ Astronomicæ & Geo-
graphicæ exquisita scientia insignem. Is e-
nim cum familia sua Suerino VVitebergam
concesserat, vt tabulam Geographicam exi-
tus Israëlitarum ex Aegypto, aliaque opera
ederet, in quibus consilio Domini Philippi
Milanthonis, aliorumque doctissimorum
virorum, & sculptorum ac Typographo-
rum arte vteretur. In huius ergo Tilemani
ædibus cum D. Simon cibum caperet, ego ve-
rò habitarem, occasiones mutuorum sermo-
num & amicæ conuersationis crebrò se offe-
rebant. Atque hæc initial fuerunt amicitia
nostræ, quam cum in hac vrbe & Ecclesia
iterum nos coniungeret Dominus, piè &
constanter coluimus, annos continuos tri-
ginta quinque.

Interea ipse non modo discipuli probi &
auditoris seduli officio functus est, verum
etiam accepta docendi per gradum Magi-
sterij potestate, priuatim alios docere cœpit,
proponens dicendi artes, Arithmeticam,

B doctri-

doctrinam Sphæricam & Phÿsicam, tali dex-
teritate & perspicuitate, vt nomen eius &
industria toti Accdemiaë innolesceret. Et
quia imprimis temperans erat, & patiens la-
borum, paucique somni, binas, sæpè etiam
ternas lectiones, & quidem diuersas vno die
habebat, additis insuper cum priuatus disci-
pulis, quos complures recipere cogebatur
petentes, repetitionum & styli exercitijs.
Qua diligentia & labore animos auditorum
ita sibi conciliatit, vt mercedem debitam li-
benter soluerent, quam alioqui vel degusta-
tis primoribus labris lectionibus, vel immi-
nente ferè earum fine, subtrahere solent le-
ctoribus. Atque hinc tantum lucratus est pe-
cuniæ, vt sumptus studiorum necessarios &
abundantes haberet, nec grauis esse cogere-
tur parentibus.

Aliquando post studio Theologico to-
tum se dedidit, & initio priuatim, ac deinde
publicè, iubente Domino præceptore Phi-
lippo, Examen eius Theologicum, in fre-
quenti auditorio explicauit. Quare & Do-
mino Philippo charus & familiaris factus,
cum Illustrissimus princeps Megapolensis
Iohannes Albertus, laudatissimæ memo-
riæ, concionatorem aulicum sibi indica-
ri peteret, consilio & commendatione Phi-
lippi ad hoc munus in aulam Suerinensem
vocatus

vocatus est. Vſitato igitur impositionis ma-
nuum ritu ad ministerium Eccleſiaſtici m or-
dinatus, à Reuerendo viro Doctore Paulo
Ebero, pastore tum Eccleſiæ V Vitebergen-
ſis, ipſo die annunciationis Mariæ, An-
ni 59. circa Paſcha in patriam redijt: Cum
& ego decem diebus ante ab eodem ad
ministerium docendi Eccleſiam ordina-
tus eſſem, ac paulo poſt V Viteberga diſ-
ceſiſſem.

Porro virilem ætatem, & munus publi-
cum & ampliffimum, Deo vocante & du-
cente, ingreſſus, eiufmodi ſtatim animo ac-
donis elucere cæpit, vt appareret diuini us-
eum regi, & eximium Spiritus Sancti orga-
num eſſe, cuius aliquando magnus in Eccle-
ſia Dei ſus futurus eſſet. Conciones antea
nullas vel paucas admodum habuerat, &
ætas adhuc iunior videbatur. Sed prima ſta-
tim coram Illuſtriſſimo Principe Iohanne
Alberto concione, & ipſius Principis, &
Conſiliariorum eius animos ita aſſecit, vt
ſpiritum & facundiam eius admirarentur.
Ac ſcimus Principem illum non modo ſapi-
entia, doctrina & magnitudine animi, ſed et-
iam verè pietatis amore & ſtudio excellentè
fuiſſe. Ideoq; & ipſe Biblia ſacra aſſiduè le-
gebat, & conciones in réplis tanta attentione

B z audie-

Iosu. 7.

audiebat, vt domum reuersus, præcipuos earum locos, & si quid in explicatione textus memorabile percepisset, libro ad id destinato inscriberet: de rebus item sacris, quaestionibus & controuersijs. Theologicis sæpè cum Theologis & concionatoribus eruditè grauitèrque conferret. Non ignorabat enim optimus Princeps diuinum præceptum Iosuae principi populi Israëlitici traditum: Non recedat volumen legis huius ab ore tuo, sed mediteris in eo die ac nocte, vt custodias & facias omnia, quæ scripta sunt in eo. Tunc diriges viam tuam, & prudenter ages. Exemplum quoque Alphonsi sapientissimi regis nouerat, qui quaterdecies perlegisse Biblia sacra fertur, & in insignibus suis librum cum Pelicano fodiente rostro pectus, & pullos sanguine suo aspergente, pingi voluit, cum hac inscriptione: Pro lege & pro grege.

In huius ergo Principis aula prima quasi Tyrocinia ministerij sui fecit D. SIMON, eiusque grauisimo iudicio ita se probauit, vt comitem assumeret professionis suæ ad comitia, quæ tum prima Imperij sui Ferdinandus Cæsar, fratri Carolo V. imperium spontè deponenti succedens, in vrbe Augusta indixerat. Multos ibi Germaniæ principes præter ipsum Cæserem vidit, morem
comi-

comitiorum obseruauit, in multorum præstantium & doctorum virorum notitiam peruenit, qui & concionantem in diuersorio Principis cum voluptate audiuerunt, & sermonibus eius familiaribus & eruditis delectati sunt. Qua de re sæpè eum iucundas historias commemorantem audiuius.

Reuerso ex comitijs Illustrissimo Principe Suerinum, perseuerauit in officio Ecclesiastico, ac dona sua exercendo, iuxta Pauli præceptum, egregiè suscitauit, ut magis magisque appareret in eo Spiritus non timiditatis, sed roboris, dilectionis & sobrietatis, quo pectus & lingua eius gubernabatur, ut & potens esset in docendo, exhortando, & Tit. 1. contradicentes conuincendo, & doctrinam honestis vitæ exemplis ornaret. Simul etiam *σύνεσιν πολιτικῶν*, & qualis sit aulicorum ingeniorum & morum ratio, & quæ ad decentiam & comitatem in vita ciuili pertineant, in aula didicit. Gratus ergo & charus Principi suo omnibusque bonis fuit. Cumque Rostochij Pastor Ecclesiæ collegiatæ ad S. Iacobum eo tempore desideraretur, fama nominis & virtutis eius mora Ecclesia, & urbis huius Ministerium, hunc sibi Pastorem & Collegam dari petiuerunt. Aegrè dimisit eum Princeps, aegrè parentes & amici, qui in patria ipsum retinere cupiebant. Dimiserunt

B 3

tamen

ramen, cum in illustri hac Ecclesia & Academia, illustriora fore dona eius, & fructum ex illis ampliorum in plures emanaturum esse perpenderent.

Venit igitur Rostochium, anno Christi 1560. ætatis suæ 26. eamque statim laudem pro concione in templo docendo, & in Academia artes dicendi & scripta sacra explicando consecutus est, ut magna copia undique auditores concurrerent, & ingenium, eruditio, dexteritas in docendo, gravitas in arguendo & exhortando, omnibus admirationi esset, nec minus à Reuerendo Ecclesiæ ministerio. quam à Professoribus Academiae amaretur ac magni fieret. Sequenti anno, cum die 29. Aprilis gradus Doctorum Theologiæ Reuerendis & Clarissimis viris, Dauidi Chytræo, & Iohanni Kittelio tribuerentur, his quoque SIMON Pauli adiunctus fuit, sumptus promotionis istius, qua & L. L. Iuris, Bartholomæus Clingius, collega noster colendus, & Iohannes Bocerus poeta excellens, & præterea aliquot Theologiæ Baccalauri designati sunt, Illustrissimis Principibus nostris liberaliter suppeditantibus.

Eodem anno matrimonium contraxit cum virgine primaria in hac vrbe, Regina, filia Senatoris quondam Rostochiensis Lau.
filia

rentij Smedes, qui in patria familia VVif-
mariae natus, cum in hac Academia, & alijs,
bonarum litterarum studia & Iuris pruden-
tiae maximè coluisset, hic tandem domici-
lium fixit, & prudentia, humanitate ac bene-
ficentia eximia erga Ecclesiae ministros, &
Academiae Professores, ac pauperes studio-
sos conspicuus fuit, & dum viueret, D. Davi-
di Chytræo, præceptori & collegæ nostro
honorando, cum virtutis atque eruditionis
ipsius excellentis, tum ordinis nostri amore,
filiam maximam natu Margaritam elocauit.
Cum Regina ista, forma, ingenio & alijs
dotibus matronalibus præstante, duobus
tantum annis in suaui coniugio vixit, eamq;
Anno 63. puerperam, suscepto ex ea vnico
filio Iohanne, amisit. Ac sequenti anno Ca-
tharinam, Henrici Prengeri, viri boni, & ci-
uis ac mercatoris præcipui, qui amplam &
honestam familiam in hac vrbe propagauit,
filiam vxorem duxit, quam itidem omnis
virtutis & laudis matronalis specimen exi-
mum, iam post annum felicis & tranquilli
coniugij vicesimum septimum, viduam
cum septem liberis mæstissimam reliquit.
Sed omisis priuatis rebus, ad publicas acce-
do, quæ præcipuam ferè proximorum tri-
ginta annorum historiam actionum & con-
uersionum in hac vrbe complectuntur.

B 4

Incidiſſ

Incidit ministerium & πλίτευμα D. Simonis in difficilia temporalia, grauisissimaque negotia, & perturbatissimum statum huius Reipub. omniumque in ea ordinum. Nam & intestinum inter Senatum ac ciues plerisque dissidium ardebat, & grauia Ministerij & Academiae negotia cum Senatu urbis erant, & controuersiae inter Illustrissimos Principes & Rempub. de rebus magnis exortae, in bellum tandem apertum eruperunt.

Veni ego biennio ferè post D. Simonem Rostochium, vocatus ex inclyto regno Daniae, ab implissimo Senatu, ad ministerium Ecclesiae diuae virginis, & ad professionem Theologicam in Academia, quorum utrumque ante me sustinuerat summa cum laude & fructu, vir eximia eruditione, pietate, constantia, fide & Zelo ardens, M. Andreas Martinus. Atque hoc modo, Dei prouidentia & consilio, iterum in hoc loco conuenimus, & inuitam VVitebergae amicitium, hic mutua eorundem studiorum & officiorum societate, & grauisimorum negotiorum ac consiliorum pia fraternaque communicatione, usque ad extremum vitae eius finem continuauimus, quam in coelesti Ecclesia & schola, cum Deo placuerit, iterum coniuncti, firmissimè & in omnem aeternitatem colere non desinemus.

Inte

Intestinus motus variè torquebat & impellebat omnium animos, multa innouabat, multa miscebat, causæ, occasiones, consilia, actiones, diuersa pariebant studia & iudicia, nec leues confusiones & detrimenta status publici adterebant, quibus turbulenti quidam delectabantur. Verissimè enim Græcum poëtam, dixisse ipsi tum vidimus. *Εν δὲ διχομασίῃ καὶ πάγχακος ἔμμορε τῆης,*
In seditione pessimus etiam sortitur honorem. Hic igitur rectum animi statum tenere, nec pro iustitia contra iustitiam facere, ac suum cuique tribuere, quod æquitas & pietas postulabat, id verò & difficile fuit, & prudentiæ singularis opus. Sæpe tentabantur à viris bonis & pacificis huius mali remedia, nec deerat officio suo D. SIMON vna cum reliquo Ministerio, tam publicè quam priuatim grauius monendo, eos præsertim, qui impetu cæcorum affectuum abrepti, maiores parturiebant turbas, & Reipub. nomine atque vtilitate ad tegendas cupiditates suas abutebantur. Verum exacerbatis vtrinque animis, nec saniora consilia aut monita, nec immanis pestis, nec damni aut periculi vllius metus compescere eos potuit, donec bellum, duras secum pressuras trahens, totam urbem obrueret. Ita facile est cuius turbare ciuitatem, sed in tranquil-

B 5 lum

tranquillum restituere solius Dei munus est, ut Pindarus in Pythijs eleganter cecinit. Sed desino refricare antiqua ista vulnera, & Deum oro, ut deinceps tranquillitatem publicam inter nos seruet.

Quæ verò Miniisterio cum Senatu disceptationes erant, magni quidem illę momenti, facilius tamen diremptæ & composiæ sunt, vtriusque partis pia & prudenti moderatione. Perspecta hic quoque fuit, iudicij & consilij grauitas in D. SIMONE, temperata cum *Φληουχία* & mansuetudine, qua illud deinceps etiam effectum est, vt ab eo tempore sancta dulcissimaque concordia inter Ecclesiæ huius Doctores, & magistratum politicum hucusq; durauerit, quam & toti Reipub profuisse, omnes sapientes & pacis amantes intelligunt.

Nec minori studio & labore Academiae negotia, & tum & postea semper iuuat, quorum felix & æqua transactio Anno 63. facta est, durante adhuc intestino dissidio.

Pestilis lues, quæ anno 65. grauissimè nos afflixit, Academiam dissipauit, & circiter nouem milia hominum, & in his Professores septem, & studiosos iuuenes quadraginta sex sustulit, D. Simoni quoque curas & labores auxit, ereptis ipsi duobus collegis, Henrico Streuio, Theologiæ Licentiate, & M. Caspara Leunculo. Paulo

Paulo post subsecutum bellum, nouis rur-
sus calamitatibus Rempub. Ecclesiam, &
Academiam inuoluit, cum & incendium ac
conflagratio collegij Philosophici accede-
ret, cuius instauratio diligenti cura & opera
Doctores SIMONIS, tum Academiae
Rectoris facta est, & ipsa Academia rursus
collecta.

Præterea volens, cum & tempore exclu-
dar, quæ durante bello, & milite in vrbe di-
sposito, & castro ad portam vrbis, quæ lapi-
dea, dicitur, ædificato, & sequentibus quin-
que annis acciderunt, in quibus publicas
miserias ardentissimis ad Deum precibus,
crebris apud Illustrissimos Principes inter-
cessionibus, consilio & solatio apud ciues
leniuit, & quæ ad integri status & libertatis
restitutionem faciebant, summo studio &
constantia peregit. Astiti ipse, quando à viris
militaribus, magnæ tum autoritatis & pote-
statis, duriter reprehenderetur, quod ciuium
à militibus vexatorum patrocinium toties
deprecando & interpellando susciperet.
Respondit intrepido animo, se nihil iniuste
agere, pastorem Ecclesie huius esse, & do-
miciliū in vrbe cum alijs ciuibus habere. Et
diuinis se vrgeri mandatis; *Doletis cum do-*
lentibus. Querite pacem ciuitatis, in quâ vos
migrare fecit Dominus, quoniã in pace illius
erit

Rom. 12

erit pax vobis. Quod Ieremiæ in 29. capite dictum, multoties & tum & sæpè aliàs reperere, ac publicè etiam in concionibus inculcare solebat.

Politico ciuitatis statu adhuc inter spem metumque suspenso & afflicto, Diabolus Ecclesiam quoq; turbare cœpit, inuecta per quendam aliunde introductum Pastorem disputatione, an panis & vinum cœna Dominicæ ante & post vsum sit corpus & sanguis Christi, & qualis sit vis consecrationis, vt vocant, quam sola recitatione verborum institutionis Christi fieri iste contendebat. Re ad Illustrissimos principes delata, cum crebris & amicis monitis Ministerium, aliique pij & docti viri nihil obtinerent, causaq; per exteros & sinceros Theologos cognita & decisa, turbator ille in sua pertinax sententia remorus est, & sic Ecclesiæ tranquillitas restituta. Magnos in hac *συρροάξει* & disceptatione labores sustinuit D. SIMON, quippe qui primum in Ministerio locum iam tum tenebat, ac quæ oranda & scribenda erant, ipsi præcipuè propter eximia ingenij, prudentiæ & eloquentiæ dona commendabantur. Factum id est anno 69.

Vt autem quid de hac disputatione, alibi etiam mota, expresscripto diuini verbi sentiendum sit, sciant iuniores, hanc regulam
semper

semper in conspectu habendum esse. Nihil
habet rationem Sacramenti extra usum diuini-
tatis institutum. Quæ regula ex ipsa Sacra-
mentorum institutione & forma desumpta
est. Usus verò hic vocamus totam actio-
nem diuinitus mandatam, quæ nequaquam
discerpenda, sed coniunctim retinenda est.
Sic cœna Domini non tantum sumptionem
panis & vini, quam illi disputatores solam
intelligunt, cum de usu loquuntur, verum
etiam segregationem elementorum hanc sa-
cræ actionem, recitationem verborum in-
stitutionis, distributionem & sumptionem,
ac mortis Christi commemorationem com-
plectitur, sicut hæc omnia ipse Christus com-
plexus est, & sic perpetuo nos facere iussit,
donec venerit. In hac ergo actione & usu
Christum verè præsentem esse, & verum
corpus & sanguinem suum, cum pane &
vino, omnibus vescētibus per ministros suos
distribuere, statuendum est. Atq; hæc vera &
legitima est consecratio Sacramentorū, quæ
tota pender ex veritate & potentia instituen-
tis Christi, & ex certo verbo mandati & pro-
missionis ipsius, quod non solum recitari,
sed integrè obseruari debet: quemadmo-
dum & in Baptismo fieri oportet, in quo ve-
teres nonnulli etiam consecrationem aquæ
prius faciendam esse existimarunt. Inutilis
ergo

ergo & ociosa disputatio est de phrasibus,
ante usum, & post usum, cum in usu tantum
sint Sacramenta, ipso Christo ita volente &
ordinante.

Paucis annis post, feruentibus adhuc inter
Illustrissimos Principes & Rempub. hanc
dissidijs ac litibus, in eorum specie quaedam
belli suborta est, cum anno 73. impeditis &
obsessis undique itineribus terra marique,
commeatus & negotiatio vrbis ad quatuor
menses intercluderetur, & armata manu v-
trinque multa tentarentur. Verum interce-
dentibus Ordinibus ditionis, Academię item
Concilio, & Ecclesię Ministerio, ac Deo in-
primis iuuante, sopita sunt omnia, & placatis
æqua transactione Illustrissimis Princi-
pibus, pax vbi cum libertate pristina red-
dita est, castrumque dirutum. Ac singulare
hoc exemplum fuit diuinę bonitatis, &
commemorabilis clementię optimorum
Principum erga subditos suos, quę æterna
prædicatione & gratitudine digna est.

In ea transactione, cum etiam de Superin-
tendentis, Pastorum & cæterorum Ministro-
rum huius Ecclesię electione & institutione
determinatum esset, totius Reuerendi Mi-
nisterij, & duorum ex Senatu vrbis depu-
tatorum vnanimi consensu, Superintenden-
tis munus delatum est D. SIMONI, die no-
na Deo

na Decembris, eiusdem anni 73. quam electionem Illustrissimi Principes ratam habuerunt, & diplomate suo statim confirmaverunt.

Etsi verò tranquilliora exinde tempore DEVS vrbi huic concessit, tamen & labores ac curæ ipsi D. SIMONI auctæ fuerunt, & sæpe numero, vt fit in rebus humanis, incidit in toto illo ἐπισημοῦς suæ tempore, quæ prudentiam, circumspectionem & moderationem singularem requirebant. Et non diu post noua quædam turbatio Ecclesiam hanc percussit, excitato per nonnullos certamine de Peccato originis, quod ipsi corrupti & non regenerati hominis substantiam esse quidam docuerunt, & hi cum illis propugnarunt. Sed breui sedato hoc tumultu, tranquilla & sincera ab eo tempore mansit Ecclesia, eiusque cum Academia & Magistratu coniunctio. Itaque omnium conatibus & laboribus benedixit Deus, & incrementa dedit vbiq; insignia ac salutaria, iuxta dulcissimam promissionem: Rogate quæ ad pacem sunt Ierusalem, & prosperentur diligentes te. *Psal. 122.* Sit pax intra muros tuos, & prosperitas in palatijs tuis.

Tandem etiam ante annos octo, quæ reliquæ erant inter Illustrissimos Principes

cipès & Rempub. controuersia, superiori
actione ad compromissum reiecte, interuen-
tu Procerum huius prouinciæ, planè com-
positæ sunt, Domino Superintendente hic
quoque cum alijs quibusdam ex ordine A-
cademiæ, fidelem operam suam vrbi nauan-
te. Ita Deo autore pacis regente & benedi-
cente, firma & integra pax constituta est,
qua & nunc læti fruimur, & fruemur dein-
ceps, si grati Deo fuerimus, & debita erga su-
periores subiectione, pietate, modestia, dili-
gentia in officio, disciplina honesta, mutua
inter nos ipsos beneuolentia & concordia,
pia denique precatatione, tantum bonum reti-
nere studebimus.

Inter has igitur tamq; varias periculosas
& difficiles ciuitatis huius, omniumq; in ea
ordinum & rerum conuersiones, Superinten-
dens cursum suum annis triginta & vno te-
nens, vt peritus nauta in iactatione maris, cla-
uum ad vnicum istum scopum ceu portu di-
rexit, vt gloria Dei illustraretur, Ecclesia æ-
dificaretur, Academia floureret, salus & pax
publica promoueretur & conseruaretur.

Adiunxerat vero etiam ipsi Deus collegas,
tam in Academia. quã in Ecclesia, ætate, do-
ctrina, usu rerum, pietate & fide graues ac
præstantes, quorum consilio, opera, coniu-
ctione in rebus dubijs & grauissimis uteba-
tur,

tur, eosq; diligebat & colebat. Nec sua tantum iudicia sequebatur, sed cum his piè & grauitè conferebat sententias, & quæ necessaria, iusta & vtilia erant, constituēbat. Sciebat enim sapienter præcipere Salomonem Prouerb. 3. Ne innitaris prudentiæ tuæ, & ne sis sapiens apud te ipsum. Item Prou. 24. Salus erit, vbi multa sunt consilia. Et Homeri versus Iliad. 10. celebrantur à sapientibus.

Σύν τε δὲ ἔρχομένω καὶ τε πρὸ ὃ τῶ ἐνόησεν
Ὅπως κέρδος ἔη, μένος δ' εἶπερ τε νοήσῃ,
Ἀλλά τε οἱ βράσων δὲ νόος, λεπτή δέ τε μήτις
*Euntibus simul duobus, alter præ altero intelligit,
Qualiter vtile sit: Solus vero etsi intelligat,
Tamen ei tardior animus est, debiliusq; consilium.*

Multa in hunc virum dona contulerat Deus. Ingenium erat excellens, multarum artium, & imprimis cœlestis doctrinæ solida cognitione egregiè expoliturum, iudicium graue & rectum, sapientia spiritualis, & prudentia insignis, quam assidua lectione scripturæ, & maximarum rerum vsu comparauerat, & in probationes spirituum, ac diiudicatione controuersiarum, alijsq; negotijs Ecclesiasticis & Academicis rectè adhibere nouerat. Flagrabat pectus eiu: Zelo veritatis, iustitiæ, castitatis, omniumq; virtu-

C

tum.

tum. Ideoque falsos doctores & corrupte-
las veræ doctrinæ, in primis de cœna Domi-
ni, perfecto odio oderat, ac refutabat acerri-
mè, notoria flagitia taxabat grauitè, discipli-
nam Ecclesiasticam tuebatur constantissimè.

Animus in concionando erat excelsus &
intrepidus, per spiritum roboris confirma-
tus, vt nullus personam in asserenda verita-
te, & repræhendenda iniustitia respiceret.
Oratio eloquens, meditata, perspicua, gra-
uis, diserta, multisque historiarum & senten-
tiarum flosculis exornata, & cum opus erat
tonans & fulminans, & aculeos in animis au-
ditorum relinquens, qualem Periclis Attici
oratoris eloquentiam fuisse Eupolis comi-
cus poëta scripsit. Vnde quidam vir doctus
artificem feruentissimarum concionum eum
nominat. Rursus in consolationibus euoluē-
dis & inculcandis mira erat orationis suauis-
tas, & vis quædam penetrans in corda affli-
cta & contristata, vt nouum aliquem lætitiæ
& recreationis motum sentirent. Dexteritas
in docendo, disputando, & explicando res
prophanas & sacras, felix & eximia erat, o-
mniaque in schola referebat ad Methodum
Dialecticam, in concionibus popularibus ad
dispositionem & ornatum Rhetoricum, quod
ipsum etiam eruditissima eius, quæ extant,
scripta, ostendunt.

In

In his præcipuum locum obtinent Me-
thodi locorum doctrinæ Christianæ, item E-
uangeliorum & Epistolarum dominicalium
explicationes, utraque lingua Latina & Ger-
manica editæ, quæ magna auiditate initio à
multis pijs acceptæ, & aliquoties recusæ, ad-
huc in omniū, qui Ecclesias sinceras in Bohæ-
mia, Moravia, Austria, Vngaria, & alibi do-
cent, manibus versantur.

Conuersatio in communi vita plena erãt
humanitatis, obsequij, comitatis, mansuetu-
dinis. Omnibus se benignū, facilem & prom-
ptum præbebat, $\omega\lambda\epsilon\omicron\nu\epsilon\zeta\iota\alpha\nu$, fastum & ebrie-
tatem oderat. Pacis & amicitie conseruandę,
quantum fieri honestè & bona conscientia
potuit, studiosissimus. Odiorum & crimina-
tionum, quas sæpe plurimas sustinuit, pati-
ens, & Deo vindictam commendans, nec
minus constanter rectū publicæ salutis pro-
positum vrgens, vt Ennianum illud de ipso
quoque verè dici possit: Non ponebat enim
rumores ante salutem. Vita priuata & do-
mestica disciplina honesta & inculpata
fuit. Et omnino virtutes illæ, quas Pau-
lus in Episcopo requirit, in eo conspicie-
bantur, eratque typus fidelium in hac Ec-
clesia, in doctrina, conuersatione, dilectione,
Spiritu, fide & castitate. Atque hæ virtutes
magnam ipsi existimationem & autorita-
tem

1 Tim 3. 4
Tit. 1.

tem apud omnes conciliabant, famamque
nominis eius in extera etiam loca late ex-
tendebant. Hominem tamen se esse, ideoque
nihil a se humani alienum esse ipse libenter
agnoscebat, suaque vitia & nauos fateba-
tur & deplorabat, aliorumque onera placi-
de ferebat.

Memorabilia quoque sunt monumenta
artificioforum & splendorum operum,
quæ sua potissimum cura & hortatu, in eo
templo, vbi pastorem agebat, confecta, post
se reliquit. Vt, Turris nouæ cum sonoro &
per quadrantes distincto horologio, quod
toti vrbis ornamento & vsui est, fabricatio:
Organorum, iucunda suauitate & varietate
diuersarum vocum ac harmoniarum præ-
stantium, compositio: Suggesti, ex lapide
polito & eleganter sculpto, structura, alia-
que ornando templo & cultui diuino ac-
commodata. Voluit enim, iuxta Pauli præ-

1. Corin. 14 ceptum, omnia *ευχημόνας ἡγάγα κατὰ τὰς ἐπι-*
feri, cum in illo, tum in alijs templis huius
vrbis inspectioni suæ commissis.

Prou. 3.

Ro. 11. 8.

Postremus vitæ actus talis fuit, qualis fi-
liorum Dei conditio plerumque solet esse
in hac vita. Quem diligit Dominus hunc
corripit, & vult filios suos conformes fieri
imaginis Christi, in cruce & in gloria. Cum
igitur natura in corpore gracili, nec adeo

C 3

magno

magno, robusta semper fuisset, ideoque ad
vigilias, labores, molestias & curas multipli-
ces sustinendas, idonea, his tandem exhau-
stus vir optimus, in morbum grauissimum
& diurnum incidit, sanguine prauis humo-
ribus melancholicis, cui Scorbutum, in his
regionibus notum morbum, generant, infe-
cto. Ex quo cum aliquantum respirasset, &
ad ministerij sui labores bis redisset, ac spes
integræ valetudinis affulgeret, in patriam
ad salutandos amicos iuit, quamuis corpore
adhuc infirmiore, indeque reuersus, postri-
die circa vesperam in apoplexiam incidit,
quæ post horas quatuor eum sustulit. Qua
ipsa die circa prandium ego eum conueni-
ens, de varijs & grauibus rebus, ad gloriam
Dei & salutem Ecclesiæ nostræ pertinenti-
bus, cum eo collocutus sum.

Inuasio morbi huius postremi, sermonis
quidem vsus, sed non mentem statim abstu-
lit, qua agnoscens accurrentes amicos, &
manu extensa salutans, eamque ad cœlum
subinde erigens, ostendit se Deo fidere, bea-
tamque expectare migrationem ad redem-
ptorem suum IESVM CHRISTVM, cuius
sacra cæna paucis diebus ante in templo
publicè vsus fuerat, & quem eadem die,
qua iter Suerinense ingrederetur, vnicam iu-
stitiam nobis à Deo factum prædicauerat,

C 3

Erat

Erat enim tum Dominica de duplici iustitia.
Pharisæorum & verorū discipulorū Christi.
Placide tum decumbens dormienti similis,
spiritum tandem Deo reddidit, absque vllō
cruciatu aut difficilioris agonis signo, cuius
reivestes quamplurimi qui adfuerunt, vna
mecum esse possunt.

Sic placuit Domino, fidelem seruum suum
& fortem militem ex statione sua auocare, &
per mortem absque vllō sensu mortis trans-
ferre in cœlestis Academiæ & Ecclesiæ con-
suetudinem, ac vitam æternam, multorum
sanctorum virorum exemplo, vt Lutheri,
Mathesij, Nicolai Husmanni, qui Fribergæ
Misnicæ in suggesto obiit, Matthæi Aquilæ
pastoris olim templi nostri Mariani, qui
templum ingrediens subito apoplexia cor-
reptus interiit, Iacobi Metzmacher colle-
gæ D. Simonis, viri optimi & fidelissimi,
qui superiori anno pridie Dominicæ Septua-
gesimę nocte in lecto cubas subito absq; vllō
doloris sensu mortuus est, & aliorum. Non
enim mors subita sed mors impia, mala est.
Incidit obitus eius in diem 17. Iulij, horamq;
vespertinam decimam, huius anni 1591. cum
vixisset annos 56. menses octo, dies dccem.

Parentauimus Superintendenti, collegæ, a-
mico, præceptoris nostro desideratissimo, D.
Simoni Pauli, & officium hoc, quod in Aca-
demia

demia potuimus & debuimus, postremum
ei præstimus. Vult enim Deus agnosci ex-
cellentiam virtutum in viris magnis & salutari-
bus, vt ipsi pro his donis gratias agamus, &
singuli suo loco ad similitudinem virtutum imitatio-
nem, & ad præclarè merendum de Ecclesia &
Repub. donis sibi collatis à Deo, inuitentur.

Nunc quod restat, Illustrissimus Princeps
vna mecum clementer & amanter à vobis o-
mnibus petit, vt visitato more in vicinum tem-
plum Cels. & Magn. eius comitari non gra-
uemini, & vota ad Deum faciatis, pro felicibus
& salutari Magistratus nostri administratio-
ne, & pro Ecclesie, Academiae ac Reipub.
diuturna pace ac tranquillitate. Et vt filius
Dei sedes ad dexteram æterni patris, & dans
dona hominibus, alium in defuncti Domini
Superintendentis locum, fidelem & idoneum,
eodemque spiritu ornatum doctorem huic
Ecclesie & Academiae reddat, cæterosque
superstitibus Ecclesie & Academiae doctores,
quam diutissimè incolumes, concordés ac
florentes conseruet, propter gloriam
sanctissimi nominis sui.

D I X I.

C A P O

ПРОГРАММА

In funere D. D. Simonis Pauli publice propositum.

WILELMVS
DEIGRATIA, IN
LIVONIA, CVRLAN-
DIAE ET SEMIGALLIAE

Dux: Rector Academiae
Rostochiensis.

*RAVISSIME
PAVLVS Ephes. 4
docet, Christum seden-
tem ad dexteram aeterni Patris, da-
re dona hominibus, Apostolos, Euā-
gelistas, Pastores & Doctores, ad o-
pus ministerij, et aedificationem cor-
poris (ecclesiae) Christi, donec perue-
niamus omnes in unam fidem &
agnitio-*

agnitionem Filij Dei, in virum per-
fectum, ne simus amplius pueri flu-
ctuantes, qui circumferamur omni
vento doctrinae, per prestigias homi-
num, & versutias ac imposturas
ad insidiosè fallendum comparatas.
Inter hæc Filij Dei, immensâ mise-
ricordiâ subinde excitatis & datis
bonis Pastoribus & Doctoribus, E-
uangelij lucem late propagantis, &
Ecclesiam sibi æternam colligentis
ac regentis, DONA Illustria, meri-
tò recensemus, Reuerendum & Cla-
riß. virum D. SIMONEM
PAULI, S. Theologiae in hac Aca-
demia Doctorem eximium, et Eccle-
siae huius urbis ac vicinarum Supe-
rintendentem vigilantem. Quem,
ut Ethæi ad Abraham dicunt: Prin-
ceps Dei es verè inter nos, ita verè

C s ἱεραρχον

ἰεραρχον Dei ministrum inter nos, ac
Ecclesiae Doctorem et rectorem prae-
cipuum, proximâ die Alexij confes-
soris, 17. Iulij, D E V S, post diuor-
nam integri serè semestris agrotatio-
nem, cum iam firmissimè rursum
habere ac conualuisse videretur, su-
bitò ex statione sua ad caelestem ec-
clesiam euocauit.

Verè autem eximijs et singulari-
bus DONIS DEI, ad docendam
& regendam Christi ecclesiam ne-
cessarijs, à Filio Dei sedente ad de-
xteram aeterni Patris, ornatus erat
hic Doctor. Et verè congruebat ipsius
Doctrina & Vita ad normam à
Paulo traditam: Typus esto fidelis
in Doctrina, in Conuersatione, in
Dilectione, in Spiritu, in Fide, in Ca-
stitate: Attēde lectioni, doctrinae &c.
Custos.

Custos vere de Deo et Servatore no-
stro Iesu Christo doctrine fidelis, &
Doctor in Ecclesia et Academia de-
xter, industrius, ac sedulus fuit; non
aures modò clamoribus & luxurie
orationis complens & demulcēs, sed
vere pietatis, timoris DEI, Fidei,
consolationum, & ceterarum virtu-
tum aculeos in animis audientium
relinquens. Mores fuerunt integri,
placidi & modesti, & in conversa-
tione cum alijs comes, humani, aspe-
ritatis & offensionis nihil habentes.
Dilectionem erga collegas, & cōcor-
diæ ac coniunctionis mutue studiū
sedulò præ se ferebat, et tranquillita-
tis ac pacis Ecclesiæ et Reipublice in
hâc urbe tuendæ & alendæ cupidus
erat. In obiurgatione severus & in-
trepidus, & in defensione vere do-
ctrina

Erina acer, Z. lo spiritus feruebat.
Rursus etiam iudicio spiritus nego-
cia discernens, ubi pugnandum, ubi
lenitas utilior esset, considerabat. Fi-
dem seu fiduciam et expectationem
auxilij diuini in tolerantia periculo-
rum, Et in precatione, conspici ab au-
ditoribus Et alijs pijs volebat, ut di-
scerent ipsi quoque, firmitera presidia
esse Fidem Et inuocationem Dei,
quam humanam potentiam. Denique
casti pudoris decus in coniugio hone-
sto studiosè tuebatur, Et seuerus tur-
pitudinū hostis erat. Quibus polluti,
magis huius sui pastoris obiurgatio-
nes, quam DEI aut Magistratus
gladio armati pœnas horrebant. Po-
stremò Et assiduitatem in studijs, in
docendo, in exhortando, consolando,
Et omnibus officij sui partibus, à
Paulo

Paulo mādātāni, s̄ dulō prestabat.

Tali ^ē pastore Ecclesie, ^ē Do-
ctore Academię nostrę cum simus
orbati; omnes pij in Ecclesia ^ē A-
cademia vero pectore dolent, ^ē in
publico lætu, non solum de orbitate
huius Ecclesie, sed etiam de futuris
periculis anguntur. Vosq; a labor-
tantur, ut consideretis publicas mi-
serias, ^ē cum Ecclesia Filium Dei
precerini, ut hic ^ē alibi pios et sa-
lutares Pastores ^ē Doctores. dein-
ceps etiam tribuat.

Historiam vite Doctōris defuncti,
ex amicis forte illius quidam, Ora-
tione iusta aliquando contexet. Na-
tum esse accepimus anno 1534. die
Simonis et Iudę, in oppido huius di-
tionis Megapol. SV ERINO, pa-
tre honestissimo viro, Joanne Pauli,
oppo-

oppidi Consule qui filium ingenio val-
lentem, in Schola Luneburgensi, à
Luca Lossio fidei et felici studiorum
iuuentutis formatore erudiri voluit.
Inde in hac nostra et Witebergensi
Academia cursum studiorum absol-
uens: anno 1560. exeunte, docere in
hac Schola & Ecclesia cepit. cui cum
in optimis studijs, in officio docendi
Euangelij, in gubernatione ecclesiae,
in dijudicatione controuersiarum, in
iudicio Ecclesiastico, in inspectione
Ecclesiarum, in omnium virtutum
exercitijs, in assidua Dei inuocatio-
ne, iam unum et triginta annos ser-
uierit: ardenti pectore Deo gratias
agamus, pro donis ipsi, & per eum
huic Ecclesiae et Academiae collatis,
& petamus Ecclesiae hic et alibi tales
Pastores & similia dona clementer
tribui.

eribui. Hæc in funere hodierno cogi-
tanda sunt: Quid, ut beneuolentiam
erga pastorem nostrum, & sanctum
Euangelij ministerium nostram de-
claremus, ipsi in persona comitari de-
creuimus. Itaq; nostro exemplo, cæ-
teros etiam Academiae nostræ Do-
ctores & auditores omnes, studiosi-
us ac frequentius, Hora I. extremâ
hoc amoris & pietatis officium, piè
defuncto Ecclesie huius pastori præ-
stituros non dubitamus. P. P.

die 20. Iulij. Anno
M. D. XCI.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in approximately 15 horizontal lines.

154802

AB: 154802

ULB Halle 3
003 864 588

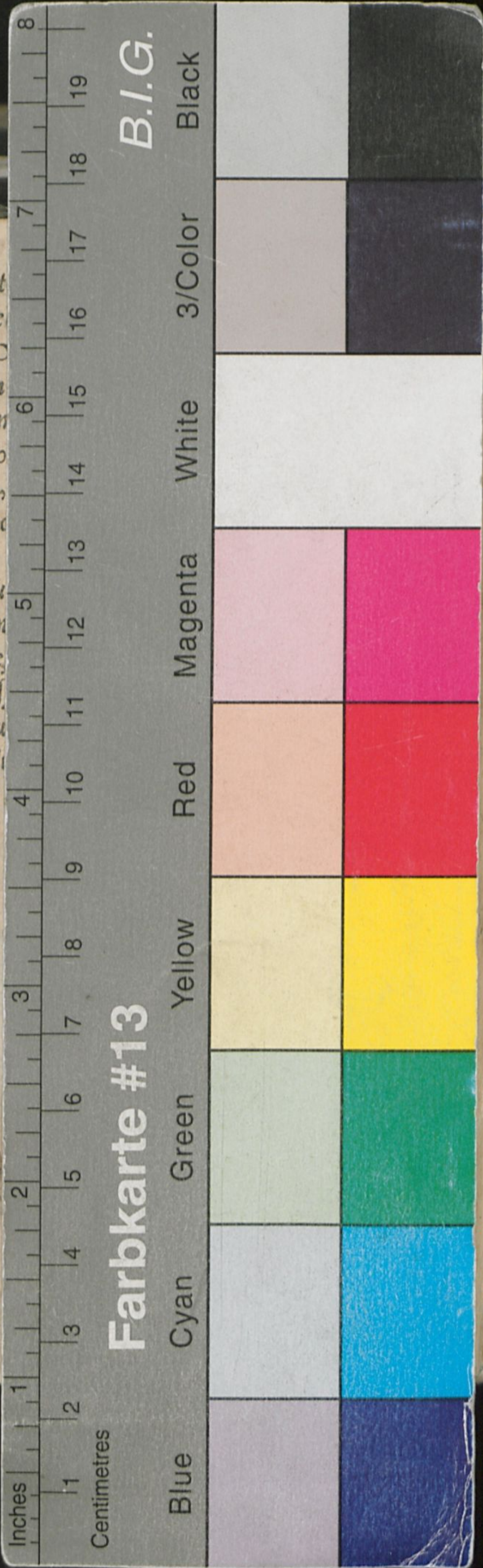

5b.

VO 17

ante son. i. a. d. i. a. u. d. i. a. u. i. s. e. p. t. u. m.
p. o. t. e. r. i. t. u. m. u. n. d. e. q. u. e. i. n. t. e. r. i. u. m.
m. u. n. d. u. m. i. n. t. e. r. i. u. m. s. i. m. i. l. i. t. e. r. u. m.
i. n. t. e. r. i. u. m. s. o. n. o. r. i. s. s. i. g. n. i. s. i. n. t. e. r. i. u. m.
i. n. p. l. a. t. i. s. i. n. t. e. r. i. u. m. s. i. m. i. l. i. t. e. r. u. m.
i. n. a. n. d. i. c. a. m. i. n. t. e. r. i. u. m. s. i. m. i. l. i. t. e. r. u. m.
i. n. t. e. r. i. u. m. s. i. m. i. l. i. t. e. r. u. m. s. i. m. i. l. i. t. e. r. u. m.
i. n. t. e. r. i. u. m. s. i. m. i. l. i. t. e. r. u. m. s. i. m. i. l. i. t. e. r. u. m.
i. n. t. e. r. i. u. m. s. i. m. i. l. i. t. e. r. u. m. s. i. m. i. l. i. t. e. r. u. m.
i. n. t. e. r. i. u. m. s. i. m. i. l. i. t. e. r. u. m. s. i. m. i. l. i. t. e. r. u. m.

B.I.G.

Farbkarte #13

13 ORATIO
DE D.
SIMONE PAULI,
SUPERINTENDENTE EC-
clesiæ & Professore academiæ Rosto-
chensis celeberrimo.

Habita à
LVCA BACMEISTERO
Theologiæ D.

*CVM ILLVSTRISSI-
mus Princeps VVilhelmus in Li-
nonia Curlandia & Semigallia
Dux, prorogato sibi Academia Re-
ctoratu, vices suas illi in publico
& solenni actu commendaret,
die 18. Octob. Anno
Christi 1591.*

ROSTOCHII
Typis Myliandrinis.
ANNO clj l. xcll.

